

УДК 621.326

Дужак О. – ст. гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТРАНСНАЦІОНАЛЬНА КОРПОРАЦІЯ ЯК ФОРМА БАГАТОНАЦІОНАЛЬНОЇ КОМПАНІЇ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Зяйлик М. Ф.

Duzhak O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

TRANSNATIONAL CORPORATION AS FORM MULTINATIONAL COMPANY

Supervisor: Zyaylyk M. F.

Ключові слова: транснаціональна корпорація, зовнішні економічні зв'язки.

Keywords: transnational corporation, foreign economic ties.

Процес глобалізації економічних відносин став причиною виникнення транснаціональних корпорацій, які домінують в світовій економіці у сферах інвестицій, виробництва та торгівлі. Тому їхнє значення є визначальним у розвитку світового промислового ринку. Транснаціональні корпорації виникають у результаті концентрації капіталу в рамках конкретних корпорацій і розширення їхньої діяльності на основі міжнародного поділу праці.

Швидке зростання прямих іноземних інвестицій, вихід технологічного розподілу праці за межі фірм, галузей і національних кордонів супроводжується появою гігантських міжнародних виробничих комплексів з філіалами в різних країнах і на різних континентах. ТНК перетворюють світову економіку в міжнародне виробництво, забезпечуючи прискорення науково-технічного прогресу у всіх його напрямках — технічний рівень і якість продукції, ефективність виробництва, вдосконалення форм менеджменту підприємствами.

Роль ТНК в інноваційних процесах у всьому світі важко переоцінити. За останніми даними, до категорії ТНК належать близько 77 тис. компаній із приблизно 770 тис. філій, причому на території промислово розвинених держав розміщується понад 80 % материнських компаній і близько 33 % – афілійованих, у країнах, що розвиваються, – відповідно 19,5 і майже 50, у колишніх соціалістичних державах – приблизно 0,5 і 17. Це свідчить про те, що транснаціоналізація охоплює вже не лише розвинені країни, а й світ, що розвивається. Сьогодні ТНК контролюють понад 50 % світового промислового виробництва, 67 % міжнародної торгівлі, більш як 80 % патентів і ліцензій на нову техніку та ноу-хау. Відмінність ТНК від звичайної корпорації, яка оперує у зовнішніх економічних зв'язках, полягає у тому, що ТНК переносить за кордон вже не товар, а сам процес вкладання капіталу, поєднуючи його з закордонною робочою силою в рамках міжнародного виробництва.

Перетворення вітчизняних компаній у міжнародні повинно стати усвідомленою метою політики держави, що прагне до посилення свого впливу в міжнародному масштабі. Доцільно стимулювати українських виробників пільговими кредитами, змістити акценти з торговельних і фінансових установ на сферу матеріального виробництва.